

AAU ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer

Baggrund

Danske universiteter har udviklet og vedtaget *Dansk Ramme for Meritering af Universitetspædagogiske Kompetencer* (Rammen) som et fælles værktøj. Med udgangspunkt i den fælles forståelse, skal rammen implementeres med respekt for institutionens særkender. Rammen tager udgangspunkt i anbefalinger fra Uddannelses og Forskningsministeriets publikation *Bedre Meritering*, der anbefaler følgende elementer:

- Undervisning skal være et fagligt domæne for de videnskabeligt ansatte præget af åbenhed, sparring og faglig udvikling
- Bedømmelse af undervisningsmeritter skal altid indgå ved ansættelsen af videnskabeligt personale
- Universiteterne skal fastsætte normer for opkvalificering af undervisningskompetencer
- Der skal udvikles en ensartet dokumentationspraksis for undervisningskompetencer

Herudover understøtter Rammen stillingsstrukturen, der nævner, at universitetet skal have en plan for, hvordan hhv. vedligeholdelsen og kompetenceudviklingen af pædagogisk-didaktiske kompetencer skal foregå. I h.t. stillingsstrukturen gælder for alle ansatte med undervisningsforpligtelse, at den ansatte og vedkommendes chef løbende skal drøfte, hvorledes de pædagogisk-didaktiske kompetencer bedst muligt kan vedligeholdes og/eller udvikles i perioden frem mod næste drøftelse.

Universitetspædagogiske kompetencer i PBL-regi

På AAU er problemorienteret og tværvideenskabelig læring det strategiske grundlag for alle læringsaktiviteter, hvor studentercentreret læring er et centralt princip og beskrevet i blandt andet studieaktivitetsmodellen. Det udtrykkes i strategien *Viden for Verden* og sikres blandt andet gennem AAU PBL Principper <https://www.aau.dk/om-aau/aalborg-modellen-problembaseret-laering> og kvalitetssystemet <https://www.kvalitet.aau.dk/> samt ved opbakning gennem hele ledelsessystemet og den samlede pædagogiske kultur på AAU.

Den nationale ramme beskriver tre generelle niveauer for pædagogisk kompetenceudvikling inden for det didaktiske handlingsrum og det kollegiale handlingsrum samt en kategori for særlige uddannelsesopgaver. Dermed giver rammen mulighed for at vurdere i alt 24 delkompetencer.

Med udgangspunkt i Rammen antages som udgangspunkt, at en nyansat adjunkt er på minimum niveau 1 i det didaktiske og kollegiale handlingsrum og dermed besidder basale undervisnings- og vejledningskompetencer. En nyansat lektor med bestået universitetspædagogikum skal samlet set vurderes at være på minimum niveau 2 ud fra en given undervisningsportfolio på et givent tidspunkt, med enkelte variationer mod både niveau 1 og 3 samt i kategorien særlige uddannelsesopgaver. Den erfarne professor/lektor bør kunne placeres med hovedvægten i niveau 3 og elementer af kategorien særlige uddannelsesopgaver.

Der er således en kobling mellem ramme og portfolio og en underviser kan bevæge sig dynamisk i rammen, når undervisningskompetencer og dermed portfolio ændrer sig over tid. Man bør således ikke på noget tidspunkt anse sig selv uden udviklingsmuligheder inden for rammens matrice. Uanset, hvor mange delkompetencer man behersker inden for matricen, er forskningsbaseret undervisning og pædagogisk praksis dynamiske og foranderlig. Dette gælder i særlig grad vejledning ved problembaseret læring, der tager udgangspunkt i aktuelle problemer. Dette er både den enkelte undervisers ansvar, men også den ansvarlige leders opgave. På den baggrund er det vigtigt, at rammen kan anvendes systematisk både til udvikling af egne uddannelseskompetencer og ledelsesmæssigt. Som minimum skal Rammen derfor

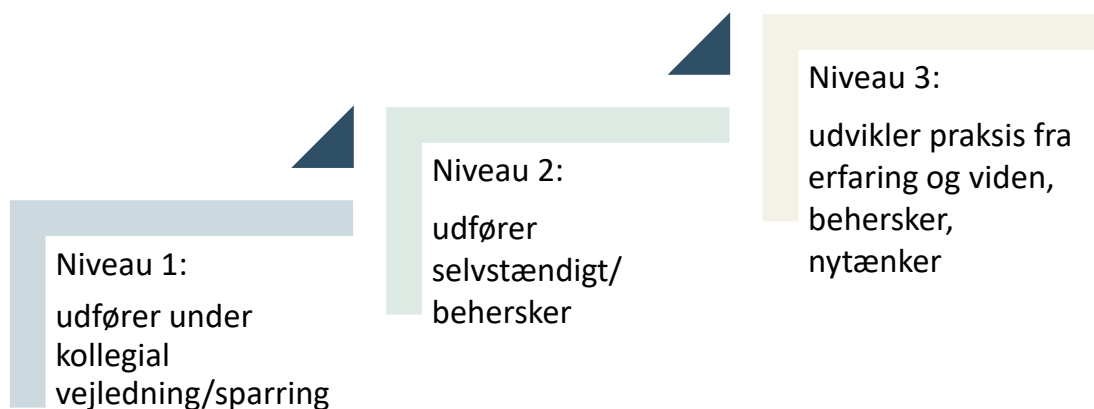
introduceres som del af adjunkt-pædagogikum og som del af den almindelige ledelsesudvikling på AAU, med henblik på at udvikle den samlede undervisningskompetence på tværs af AAU i det kollegiale handlingsrum.

Ved AAU implementeres og operationaliseres Rammen med fokus på AAU's to særkender: PBL og tværfaglighed. Samtidigt bevares Rammens overordnede udtryk, da der ikke nødvendigvis er særlige AAU-karakteristika inden for alle 24 delkompetencer. Særligt vurderes kategorien for særlige uddannelsesopgaver at være tilstrækkelig dækkende også i forhold til PBL.

Et særkende ved PBL er det gruppebaserede problemorienterede projektarbejde, vejledning og gruppeeksamination. Vejledningen er en omfattende opgave, der indebærer et tæt samarbejde med de studerende. Det problemorienterede projektarbejde er studenterdrevet, og i sin grundtænkning kan problemet være både monofagligt og tværfagligt. En AAU underviser/vejleder, der løbende udvikler sine kompetencer inden for PBL, vil i progression fra niveau 1 til niveau 3 kontinuerligt inddrage flere elementer som defineret herunder.

Under drøftelse mellem leder og den videnskabelige medarbejder skelnes mellem, om medarbejderen kan redegøre for de beskrevne kompetencer i forhold til følgende 3 niveauer, der opnås gennem erfaring og dokumenteret systematisk refleksion via arbejdet med undervisningsportfolio.

Modellen i nedenstående viser kompetencer i PBL-regi inden for hhv. det didaktiske og det kollegiale handlingsrum. De tre kompetenceniveauer er beskrevet under ét og delkompetencer inden for de tre kompetenceniveauer skal vurderes i forhold til de 3 niveauer:

	<p>NIVEAU 1 – 3</p> <p>Niveau 1: udfører under kollegial vejledning/sparring Niveau 2: udfører selvstændigt Niveau 3: udvikler praksis fra erfaring og viden, behersker, nytænger</p>
<p>A UNDER- VISNING</p>	<p>DEN VIDENSKABELIGE MEDARBEJDER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan indtænke centrale dimensioner af PBL-principper, således de studerende inddrages aktivt i undervisningen • kan indtænke studenterdrevne aktiviteter • kan som vejleder opretholde fokus på såvel proces som produkt • kan forstå de forskellige problem- og projektyper, herunder åbne og lukkede problemer • kan understøtte de studerende i at formulere et fagligt, akademisk relevant problem • kan give mundtlig og skriftlig feedback til de studerende • kan anvende studieaktivitetsmodellen ved planlægning af undervisning
<p>B EKSAMEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan indtænke centrale dimensioner af PBL-principper også under afvikling af eksamen, med bl.a. det resultat, at alle studerende inddrages i eksamenen • kan facilitere diskussionen, skabe rum til refleksion, vurdere projektet ud fra en helhedsbetragtning, hjælpe de studerende til at forstå eksamenssituationen • kan organisere eksamen og bruge virkemidler afhængigt af situation • kan vurdere det faglige niveau og opfange ny viden i eksamenssituationer
<p>C KVALITETS- SIKRING</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan i PBL-regi sikre løbende evaluering med studerende • kan i PBL-regi sikre dialog og dokumenterer udviklingen af egen undervisnings og PBL-praksis • kan i PBL-regi udvikle undervisningsaktiviteter på baggrund af evalueringer og refleksioner, gerne i regi af de faglige kollektiver bag undervisningsaktiviteterne

DET KOLLEGIALE HANDLINGSRUM I PBL-REGI: UNDERVISNING OG UDDANNELSE SOM
KOLLEGIALT PRAKSISFÆLLESSKAB – KOLLEGIALT, SAMARBEJDSRUMMET

	<p>NIVEAU 1 – 3</p> <p>Niveau 1: udfører under kollegial vejledning/sparring Niveau 2: udfører selvstændigt Niveau 3: udvikler praksis fra erfaring og viden, behersker, nytænker</p>
<p>D SAMARBEJDE MED STUDERENDE</p>	<p>DEN VIDENSKABELIGE MEDARBEJDER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan som vejleder inddrage eksternt samarbejde og forskning og omsætte dette i PBL-praksis • kan sparre løbende om arbejdsprocessen og de studerendes samarbejde i gruppen, samt deres eventuelle samarbejde med eksterne samarbejdspartnere • kan sparre med de studerende om arbejdsprocessen og deres indbyrdes samarbejde
<p>E SAMARBEJDE MED KOLLEGAER</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan som del af en undervisningsgruppe arbejde PBL-baseret i praksis og understøtte lokale fagmiljøer samt den samlede PBL-kultur på AAU • kan deltage i udvikling af undervisnings- og vejledningspraksis, der foregår i et PBL-orienteret kollegialt samarbejde • kan samarbejde om tilrettelæggelse og udvikling af PBL-praksis: projekter, eksterne undervisere • bidrager til implementeringen af strategiske uddannelsestiltag, gruppedannelse, forskning
<p>F SAMARBEJDE OM KVALITETS- SIKRING</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan bidrage til både fagdidaktisk vejledning med fokus på PBL og problemorienteret projektarbejde • kan bidrage til at udvikle og holde PBL-praksis og vejledning levende • kan samarbejde om både pædagogisk og fagdidaktisk udvikling af PBL- og vejlednings-praksis